REGERINGSRÄTTEN

RR RÄTTSFALL

Realisation av kreatur.

Besvär av TI angående hemmansägaren B:s inkomsttaxering år 1951. — I november 1950 utarrenderade B. sitt jordbruk från våren 1951. I samband därmed sålde han till arrendatorn en kalvfärdig ko för 800 kr. Återstående tre kor såldes i april 1951. TN upptog beloppet 800 kr. till beskattning. PN: ej ändring. KR ansåg emellertid försäljningen av en ko utgöra skattefri realisation. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 31/10 1956.)

Försäljning av kreatur i samband med ombyggnad — realisation eller löpande försäljning?

Besvär av arrendatorn L. angående inkomsttaxering år 1950. — L., som av Kungl. Maj:t och Kronan arrenderade en jordbruksfastighet och vore skyldig att varje år å fastigheten hava uppställda nötkreatur till visst antal, hade i samband med en av jordägaren beslutad och år 1948 påbörjad ombyggnad av ladugården, i brist på möjlighet att ordna för djurens inkvartering under ombyggnadsarbetet, nödgats försälja sina nötkreatur. Köpeskillingen, 14.332 kr., för å en auktion sålda djur hade L. uppburit under 1949, och samma år hade han, så snart ladugårdsbygget fullbordats, ersatt den gamla kreatursbesättningen med en ny, för vilken köpeskillingen uppgått till 22.349 kr. Vid beräkningen av L:s inkomst av jordbruksfastighet hade PN upptagit försäljningssumman 14.332 kr. som intäkt och medgivit avdrag för inköpssumman 22.349 kr. I besvär hos KR yrkade TI, att L:s taxeringar måtte höjas med 15.849 kr och anförde till stöd härför: Enär försäljningen av den gamla kreatursbesättningen vore att anse som realisation och inköpet av den nya besättningen som nyuppsättning, hade inkomsten av jordbruksfastighet bort beräknas till ett 8.017 kr. högre belopp. Då L. innehaft den gamla besättningen under kortare tid än fem år, hade L. vidare bort beskattas för realisationsvinst till belopp av 7.832 kr., motsvarande försäljningssumman 14.332 kr. för den gamla besättningen efter avdrag för nyuppsättningskostnaden för densamma, 6.500 kr. KR biföll TI:s yrkande. RR fastställde emellertid PN:s beslut, enär med hänsyn till i målet förekomna omständigheter försäljningen av den gamla kreatursbesättningen icke kunde anses hava utgjort realisation och PN förty rätteligen förfarit. (RR:s utslag den 4/12 1956.)

Fråga om arrendators grundförbättringar å fastighet utgjort skattepliktig inkomst för fastighetsägaren.

Besvär av friherre von E. angående in-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

komsttaxering år 1949. — PN beskattade von E., som utarrenderat en sin jordbruksfastighet till sin fader, för ett belopp av 45.000 kr., motsvarande värdet av grundförbättringar som fadern bekostat och fått avdrag för vid sin taxering. På yrkande av TI höjde KR det hos von E. beskattade beloppet till 70.000 kr. RR undanröjde emellertid den ifrågavarande beskattningen, enär den omständigheten att arrendatorn av fastigheten under beskattningsåret nedlagt kostnader för vissa å fastigheten utförda förbättringsarbeten icke i och för sig föranleder att von E. skulle anses hava nämnda år åtnjutit skattepliktig intäkt till belopp, motsvarande värdet av förbättringsarbetena eller del därav, samt ej heller eljest ådagalagts förhållande av beskaffenhet att på grund därav von E. må anses hava åtnjutit sådan intäkt. (RR:s utslag den 6/11 1956.)

Anm.: Jämför Skattenytt 1954 s. 178. I den mån dylik inkomst beskattas, torde detta böra ske först vid uppgörelsen mellan jordägaren och arrendatorn i samband med arrendets frånträdande.

Skogsväg.

Besvär av dödsboet efter L. angående inkomsttaxering år 1952. — Från intäkt av försåld avverkningsrätt, 30.000 kr., yrkades avdrag för andel i kostnaden för anläggande av skogsväg med 14.090 kr. Dödsboet framhöll att skogsförsäljningen erhållits under förutsättning av vägens tillkomst. Försäljningen hade skett från en avlägsen trakt, varest skogen hade varit osäljbar utan väg. TO invände, att vägen vore till nytta för framtida uttag av virke från L:s skogsfastigheter och hade således icke kommit till stånd enbart för den nu ifrågavarande försäljningen. Det yrkade avdraget vägrades av samtliga instanser. (RR:s utslag den 30/10 1956.)

Anm.: Jämför RÅ 1954 not. 574 (Skattenytt 1954 s. 281).

Fråga om avdrag för konserveringsarbeten å fastighet.

Besvär av TI angående godsägaren A:s inkomsttaxering år 1951. — PN förvägrade A. ett med 10.016 kr. yrkat avdrag avseende kostnad för vissa konserveringsarbeten å manbyggnaden till A:s jordbruksfastighet. Hos KR åberopade A. av länsstyrelsen i länet med stöd av 5 § lagen den 12 juni 1942 om skydd för kulturhistoriskt märkliga byggnader utfärdade skyddsföreskrifter för manbyggnaden ifråga. KR förklarade, att ovannämnda belopp å 10.016 kr. i betraktande av omständigheterna i målet finge anses utgöra underhållskostnad, för vilken A. vore berättigad åtnjuta avdrag. RR, varest TI anförde besvär, uttalade emellertid, att kostnaderna för ifrågavarande konserveringsarbeten, vilka enligt vad upplyst blivit huvudsakligen avsett framtagande av äldre färger och målningar å väggar, paneler, dörrar och listverk, icke kunde anses utgöra avdragsgilla reparations- eller underhållskostnader. (RR:s utslag den 14/11 1956.)

Tomtstyckningsrörelse eller icke?

Besvär av advokaten G. angående eftertaxering för år 1949. — G. ägde två aktier i ett fastighetsaktiebolag, som trätt i likvidation. Bolaget, som bedrev yrkesmässig jordstyckningsrörelse, utskiftade den 31/12 1947 till aktieägarna vissa fastigheter i Göteborg. Fastigheterna voro bokförda i bolagets räkenskaper till 15.673 kr. Under år 1948 försålde aktieägarna större delen av ifrågavarande fastigheter till Göteborgs

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

stad och under år 1950 exproprierade staden återstoden. För fastigheterna erlade staden sammanlagt 178.904 kr. Sistnämnda belopp översteg det bokförda värdet med 163.231 kr. År 1953 yrkade vederbörande TI hos PN — under anförande att aktieägarna fortsatt den av bolaget bedrivna jordstyckningsrörelsen och att G:s andel av vinsten utgjort 1.762 kr — att G. måtte eftertaxeras för år 1949 för sistnämnda belopp. G. genmälde bl. a., att bolagets likvidation föranletts av stridigheter mellan olika aktieägaregrupper och den betungande bolagsbeskattningen. De utskiftade fastigheterna hade icke kunnat behållas av aktieägarna, enär det från stadens sida hotats med expropriation, om de icke ville sälja tomterna till staden. — PN ansåg avyttringen av fastighet med hänsyn till i ärendet åberopade omständigheter icke kunna för vederbörande aktieägare grunda förutsättning för eftertaxering av beskattningsbar vinst och ogillade förty TI:s yrkande. KR biföll däremot yrkandet. RR upphävde dock KR:s utslag, enär av vad i målet förekommit icke framginge, att ifrågavarande försäljning av fastighet utgjort led i en av G. bedriven jordstyckningsrörelse, samt såvitt visats försäljningen ej heller eljest ägt rum under sådan förhållanden att på grund därav skattskyldighet uppkommit för G. (RR:s utslag den 21/11 1956.)

Bolag ej beskattat för beräknad ränta å fordran hos huvudaktieägare.

Besvär av Landskrona Hotell AB angående inkomsttaxering år 1948. — Bolaget, som efter beskattningsårets utgång trätt i likvidation, redovisade i nämnda års utgående balans såsom enda tillgång en fordran hos sin huvudaktieägare, fru O., å 143.511 kr. Bolaget, som sålt sin rörelse, hade icke haft några intäkter eller utgifter. Hos PN yrkade TI, att bolaget måtte beskattas för beräknad ränta efter tre procent å fordringsbeloppet. PN biföll yrkandet. Hos KR framhöll bolaget, att fru O. sedan ett flertal år varit verkställande direktör i företaget, vars ledning hon övertagit efter mannens död. På grund av makarnas långvariga tjänst i bolaget, sammanlagt omkring 25 år, borde fru O, vid rörelsens upphörande haft rätt till pension. Då bolaget emellertid sedermera icke haft några inkomster kom hennes enda förmån att utgöras av det räntefria lånet hos bolaget. Denna förmån borde därför få räknas henne tillgodo som pension. — KR: ej ändring. RR yttrade: Enligt företett räkenskapsutdrag har bolaget under beskattningsåret icke haft annan inkomst än den som förenämnda beräknade ränta finge anses utgöra. Det har vidare obestritt uppgivits, att ifrågavarande aktieägare haft välgrundat anspråk på att, därest bolaget under beskattningsåret haft någon inkomst, erhålla pension från bolaget till minst det beräknade räntebeloppet. Vid sådant förhållande kan räntans efterskänkande icke anses utgöra aktieutdelning. På grund härav och då ej heller i övrigt visats skäl att hos bolaget taga till beskattning ett beräknat belopp ränta på ifrågavarande fordran, finner RR skäl att med upphävande av KR:s utslag undanröja de överklagade taxeringarna. (RR:s utslag den 21/11 1956.)

Anm.: Jämför RÅ 1938 ref. 7 samt RÅ 1954 ref. 4 (Skattenytt 1954 s. 158) och RÅ 1954 ref. 22 (Skattenytt 1954 s. 281).

Fråga om avskrivning å experimentkostnader.

Besvär av Aktiebolaget E. angående inkomsttaxering år 1951. — Bolaget, vars

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

verksamhet bestod i att bl. a. exploatera uppfinningar och förvalta patent, hade under åren 1930—1933 aktiverat kostnaderna för utarbetande av en metod för framställning av fettsyror ur flytande harts, 14.901 kr. Bolaget yrkade avdrag med 12.527 kr. för nedskrivning av dessa kostnader. Nya metoder hade nämligen framkommit, som nedsatt värdet av bolagets metod, varför en exploatering icke längre vore lönande. TI invände, att bolaget icke sökt patent på grund av de ifrågavarande experimentarbetena och att det redan åtskilliga år före beskattningsåret torde ha stått klart att någon vinst å metoden ej vore att vänta. RR lämnade bolagets besvär utan bifall, enär ifrågakomna kostnader ej vore hänföriga till beskattningsåret samt, även om bolaget för dem förvärvat tillgång, det på grund av vad i målet förekommit måste antagas att bolaget långt före beskattningsårets början insett att tillgången gått förlorad. (RR:s utslag den 13/11 1956; en ledamot ville dock bifalla besvären, enär vad i målet förekommit ej utgjort tillräcklig anledning att förvägra bolaget avdrag för omförmälda belopp.)

Präst förmån av hyresbillig tjänstebostad.

Besvär ang. kontraktsprosten F:s inkomsttaxering år 1953. — F., som i tjänsten disponerade en bostad om åtta rum, hall, kök och jungfrukammare och som enligt det nya prästlönereglementet, vilket trätt i kraft den 1/1 1952, fått vidkännas löneavdrag för hyresersättning med 1.332 kr., beskattades av TN och PN för förmån av hyresbillig bostad med 875 kr. F. invände, att löneavdraget motsvarade av K. M:t såsom skäligt ansett värde för bostaden, varför han icke borde beskattas för förmån av hyresbillig bostad. KR: ej ändring. RR biföll F:s talan med följande motivering: Med hänsyn såväl till den representation, vilken av hävd plägar utövas av kyrkoherde, som därtill, att hans bostad enligt sedvänja i viss utsträckning användes vid tjänsteförrättningar, bör med tillämpning av anvisningspunkten 3. till 32 § KL, till grund för beskattningen läggas värdet av en bostad, som skäligen kan anses erforderlig för en person i motsvarande ställning men utan nämnda åliggande. — Vid tillkomsten av gällande lönesystem för statskyrkans präster åsyftades, att bostadsavdragen skulle motsvara genomsnittliga sådana värden. Det finnes — helst vid jämförelse med den princip, som ligger till grund för stadgandena i anvisningspunkten 4. till samma paragraf — icke skäl att vid beskattningen frångå denna bedömning, där ej för särskilt fall visas, att genomsnittsberäkningen ifråga uppenbarligen icke giver skäligt resultat. Så har emellertid ej skett i detta mål. (RR:s utslag den 30/10 1956.)

Pension eller köpeskilling?

Besvär av dödsboet efter K. angående inkomsttaxering år 1952. — Enligt avtal den 30/5 1945 förbundo sig delägarna i ett handelsbolag, däribland K., att på ett blivande aktiebolag överlåta handelsbolagets rörelse med därtill hörande tillgångar och skulder sådana dessa enligt särskild värdering befunnos den 1/1 1945. Aktiebolaget förpliktades enligt avtalet, såvitt angick K., att — förutom visst engångsbelopp, motsvarande värdet av dennes andel i handelsbolagets nettoförmögenhet — till honom eller hans laga arvingar utbetala en årlig "pension" å 7.100 kr. under tio år att utgå från tidpunkt, som den eller de pensionsberättigade ägde bestämma. — K.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

avled den 25/1 1951. — Vid 1952 års taxering upptog PN till beskattning ett belopp av 6.508 kr., vilket enligt avtalet utbetalats till dödsboet såsom pension, sedan dylik efter K:s död börjat utgå. Hos KR yrkade dödsboet nedsättning — under förmenande att det uppburna beloppet icke utgjort för dödsboet skattepliktig intäkt, enär det erhållits såsom avbetalning å en aktiebolagets skuld till dödsboet. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 21/11 1956).

Skadestånd.

Besvär av köpmannen B. angående inkomsttaxering år 1950. — I samband med äktenskapsskillnad hade B. åtagit sig att förvalta en hustrun tillhörig fastighet och därvid bestrida kostnaderna för fastighetens underhåll och andra utgifter så att fastigheten hölles i gott skick. Då B. emellertid åsidosatt sina skyldigheter beträffande fastigheten, dömdes han av domstol att till hustrun utgiva 2.244 kr. jämte ränta därå m. m. Härför yrkade B. avdrag. PN vägrade detta. KR yttrade: Omständigheterna göra det sannolikt att B:s försummelser i underhållet av hustruns fastighet, vilka utgöra grunden för skadeståndet, hänföra sig i huvudsak till tiden före äktenskapsskillnaden. Genom att B. under äktenskapet underlåtit att utföra vissa reparationer å fastigheten har hustruns enskilda egendom minskat i värde. Innebörden av avtalet får antagas hava varit bland annat att B. genom de av honom gjorda utfästelserna skulle medverka till återställande av hustruns enskilda egendom. Med hänsyn härtill får det utdömda skadeståndet antagas vara skadestånd av familjerättslig karaktär, för vilket B. ej äger åtnjuta avdrag. Däremot får B. anses berättigad till avdrag för ränta å skadeståndsbeloppet med härutinnan yrkat belopp. — RR lämnade besvären utan bifall. (RR:s utslag den 7/11 1956.)

Förtäckt utdelning.

Besvär av arkitekten L. och hans hustru angående inkomsttaxering år 1949. — Makarna L. innehade tillsammans 497 av 500 andelar i en fastighetsförening. Denna förening ägde en fastighet med taxeringsvärde av 735.000 kr. Genom gåva den 31/12 1948 överlät föreningen fastigheten till makarna L:s fem minderåriga barn med skyldighet för dessa att övertaga betalningsansvaret för i fastigheten intecknad gäld, 725.000 kr. (I samband därmed uppskrevs fastighetens bokförda värde med 1.500 kr. till 725.000 kr.) PN ansåg att makarna L. genom transaktionen berett sig skattepliktig utdelning från föreningen med 5.000 kr. var eller med tillhopa 10.000 kr. Hos KR bestred makarna att de tillförts utdelning från föreningen och att dennas bortgivande av fastigheten vore en skentransaktion. KR: ej ändring. RR lämnade besvären utan bifall och yttrade,: Genom ifrågakomna åtgärder har berörda fastighet tillförts makarnas barn genom ett fång som, enligt vad som framgår av handlingarna i målet, till sin verkliga innebörd varit en gåva från makarna. Makarna L. måste därför anses själva förvärvat fastigheten från föreningen, därvid ett belopp av 10.000 kr. tillgodoförts makarna såsom förtäckt utdelning. (RR:s utslag den 30/10 1956.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46